

Vagy ebbe:

— Vagyok én is olyan, mint akármelyik kalapos asszony.

Az ékszerész-üzletek szintén velük telnek meg és itt is a gőgös jelmondat hangzik fel minduntalan. Ott látjuk őket a színházban, de csakis páholyban. Épen a napokban történt meg valamelyik premier-estén, hogy egy tanyai magyar — melege lévén — akárcsak otthon, nagy kényelmesen levetette alsó kabátját és kiakasztotta a páholy elé, maga pedig ingujjban könyökölt rá a páholy plüss peremére. A színházi pénztárosnőtől hallottuk, hogy egy másik tanyai ember szeparéjegyet kért, mikor a páholyba akart menni. Számolnunk kell már azzal a lehetőséggel is, hogy legközelebb már pezsgőző tanyaiakat látunk a páholyokban és a habos bortól jókedvre derülve még talán majd bele is rikkantanak egyet-egyet a Mágna Miska, vagy a Csárdáskirálynő valamelyik pátogósabb énekszámába.

Mindenütt ott találjuk őket, ahol pénz kell adni az élvezetért, mindenütt ott vannak, ahol a hirtelen felgyülemlett pénzenergia feleslegét valami vékony erecskén le lehet vezetni. Mert a sok pénz is olyan, mint a sok reform. Nem bírja el egyszerre az ember. Annak is, ennek is öröklődni kell, hogy a második, harmadik generáció teljesen és felismerhetetlenül belenevelődjék.

A hirtelen meggazdagodott tanyai és piaci mágnaok most egy új luxust fedeztek fel: a cukrászdát. Térfoglalásuk ezen a terpen nem volt gyors, de ma már itt is uralják a teret, mert a cukrászdák régi közönségét a negyven filléres sütemények teljesen kivetették törzsasztalai mellől. Az új vagyonok szerencsés birtokosai, főképen a második rendű cukrászdákat kultiválják. Már a kora reggeli órákban betelepdednek egy kis reggelire. A háboru előtt, de még a háboru alatt is jó ideig csak a piaci kávécsarnokok vendégei voltak, ahol 16—20 fillérért nagy csésze kávé és még nagyobb darab kenyeret kaptak. Ezek a helyek már kimentek a divatból, mert nem eléggé drágák. Most a cukrászdákra került a sor, melyeket reggelenként valóságos ellepnek a hatalmas kosarak, a melyekben a kincseket érő tanyai termények szerénykednek.

Nem lehet mondani, hogy a reggeli tulajágosan egyszerű lenne. Rendszerint teából, vagy kávéból és néhány darab süteményből áll. Nyolc-tíz darabból, mert a tanyai gyo-

mor még mindig szilárdan tartja régi tag méreteit.

A napokban beszélünk egy Tisza Lajos-köruti cukrászda tulajdonosnőjével, akitől a tanyaiak és a kofák térhódítása felől érdeklődtünk.

— Bizony eléggé csodálni való a dolog — mondotta. — Ezelőtt kisebb fizetésű hivatalnokok jártak hozzánk reggelizni, most minden helyet a piac foglal le. Nagyon sokan vannak minden reggel.

— És sokat költenek?

— Van amelyik naponta öt-hat korona ára süteményt visz el tőlünk. Azt mondják, hogy az ebédhez és a vacsorához is szeretnek egy kis tésztafélélt enni. Szó sincs róla, nagyon jó vendégek, de már ők is kezdenek olyan szekántok lenni, mint az urak voltak.

— És a többi cukrászdákban is így van ez?

— Ugy tudom, igen. Például a szomszédunkban is van egy cukrászda, ahol reggel épen olyan rumli van a sok vendég miatt, mint nálunk. Különben, amint hallom, nemcsak a kis üzletekben van ez így, a nagy cukrászdákba is eljárogatnak, de ott még gavallérabbak.

Ezek az újabb adatok, melyeket a fölfelé emelkedő társadalmi osztályról följegyeztünk. Ma még érdemesek a följegyzésre, mert ezek az apróságok együttevén adják egy nagy átfejlődési folyamat tiszta képét.

VASS MOZGÓ-SZÍNHÁZ

MOZGÓ-SZÍNHÁZ

MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Vasárnap, március 25-én

Két drámai attrakció.

A becsület törvénye.

Bűnügyi dráma 3 felvonásban.

A szerelem rózsája.

Dráma 2 felvonásban.

És a kitűnő kísérő műsor.

Előadások délután 2 órától kezdve. — Jegyek délután fél 2 órától kezdve előre válthatók.

derék, szép fiúk és virágzó hajadonok, életük tartalmát képezik. A következő nemzedék nemzésére és fölnevelésére vonatkozó elhatározásuk egészséges színt nem halványítja meg az élet értelméről való tépelődés.

Vannak azonban emberek, akik anélkül, hogy rosszabb volna az amazoknál, mégis egészen mások. Strindberg egyik darabjában (Brandstätt) a kőfaragó azt mondja: „Hát nem borzasztó dolog élni?” és a válasz reá: „Igen — borzasztó — egy dolog — élni!” Vannak, akik megértik ezt a feleletet és akadnak, akik nem tudják felfogni ennek értelmét. Aki a létnél jobbnak tartja a nem-létet, annak súlyos felelősség életet adni. A politikus mondhatja: „Új háborunk várunk reánk, katonákra van szükségünk, gondoskodjatok tehát róla, hogy az államnak minél több katonája legyen!” De az anyák?! Az ilyen felszólítás nekik nagyon is nyersnek hangzik. Az bizonyos, hogy kedves dolog, amikor csecsemőik kacsói gyautlanul és bizalomteljesen ide-oda tapogatnak. De ha meg-nőnek, esetleg korai katonahalált halnak. Szép és jó dolog, amikor leánykád dala tölti be a házat, vagy életkedvtől duzzadó gyennekeid vidám dala hallszik fel a kertből. De ugyanakkor talán elvonul emlékezetedben egyik-másik embernek a sorsa, aki valamikor ép oly vidám és virágzó volt. Hány tört le idő előtt, hány tűnt le mint a csillag, vagy hamvadt el mint a parázs a tüzhelyen?! Vagy, ami még ennél is rosszabb: hány került az örültek házába, hány

vált embergyüölővé? A sors részvétlen, szinte érthetetlen.

Ma jobban érezzük, mint valaha, mennyire ott állunk még a legnyomorúságosabb kezdetnél, amikor a lét bajainak a leküzdéséről van szó. A napos ösvényre vezető utat még nem találtuk meg. Rettenetes az élő boldogtalanok néma kiáltása és még rettenetesebb — szerencsére kevesen hallják — az utánunk jövők, a még meg nem születettek kiáltása: miért nem csináltak nekünk jobb utat? Gyönyörűséges a nem-lét örök sötétsége és nehéz az életre kelő, fájdalmas individuáció, amely még nem az igazi lét. Bár-mennyire játszik is a fajszaporítás kérdésében az egyeseknél a politikai és hazafias mérlegelés szerepet, mégis jöhet idő, amikor felelősségük sulya alatt összeroskadnak.

Nem szeretném, ha félreértene. Nem malthuzianizmus az, amit itt prédikálok. A népesedés kérdésével jóakarattal foglalkozó politikusaink komoly fáradozásainak nem akarok élszerűen ellentmondani, amikor rámutatok tevékenységük lehetőségeinek szűk határait, nagy felelősségükre és egyes rétegek tagadhatatlan igényeire. Az emberiség szerves szaporításának társadalmi beavatkozási lehetősége, a faj és szaporításának a tényei elé, korlátok maradnak és ezt ösztönszerűen meg kell érteni, ha a beavatkozással nem akarunk többet ártani, mint használni. A természet különben nem szereti, ha dolgaiba belekontárkodnak a hatóságok.

Dohánytalan napok keservei.

*

Voltál-e már, kedves dohányzó felebarátom, egynémelykor a „dohánykiosztás” című gyűlle-kezetben, mikor a bágyadt szemű nikotin-ra-jongók esinos tömeggé tömörülve, egymás oldal-bordájába kapaszkodva várják azt a gyönyör-teljes percet, mikor egyszeren rágyújthatnak az oly hön sóvárgott drámára vagy virginia-ra. El tudod-e képzelni, óh, kedves felebarátom, mily gyönyör az, órák hosszat ácsorogni a Ká-rász- vagy Kelemen-utca egyik-másik trafi-kosboltja előtt, csak azért, hogy végre három rövid óra alatt rád kerülve a sor, átléphesd a gyönyör e küszöbét, hogy a trafikos-hölgy esa-logány hangját halljad, mely szerint: „Nincs már semmi trafik, kérem.”

Ha ezen a torturán nem estél keresztül, nem is vagy, kérlek, óh dohányzó, de anélkül felebarátom, vérbeli dohányos, mert te sokkal kényelmesebb vagy, semhogy órákhosszat nyomkodtasd magadat egy-két pity-poty ciga-rettáért. Te valószínűleg sokkal élelmesebb vagy, semhogy bizonytalanul szorongjál a tö-megben, mert te már előre bebiztosítottad ma-gadat a dohány-ügyeket illetőleg. Teszem föl az unokanővéred keresztfiának a bátyja termelő valahol Domaszéken és te már régen elárasztot-tad őt bánatos leveleiddel, melyeknek refrénje mindig az, hogy a tejet, vaját, turót, tejfölt senki emberfiának el ne adja, csak neked. Ös-merve unokanővéred keresztfia bátyjának irán-tad való ragaszkodását, — no meg mert a fi-zettséggel sem fukarkodsz, — naponként hozzá-jutsz a te „családod” számára szükséges 8—10 liter tejhez, egy pár kiló vajhoz, no meg a többi jókhoz, mikor is aztán következik a te szerény szereped a főntnevezett kívánatos dolgok el-helyezése terén. Az egyik helyen kapsz érte cuk-rot, kávé, rizst, a másik ismerősödnél zsírt, húst, kolbászfélélt, a harmadik helyen pedig gyűnnek (nem is gyűnnek, hanem tola-kodnak), a jófajta szivarok és szivarkák.

Ezért van aztán az (most jön a morál:), hogy a trafikokban oly föltűnő módon rövid ideig tart az a bizonyos „dohánykiosztás” (mert azok is a te elvedet használják a gyakorlatban); némely helyen talán csak addig tart ez a cere-mónia, míg a nagytőzsdéből kapott dohány-neműeket ostrom-mentes helyre helyezik.

...Ezért kacagsz te, óh, élelmes felebarátom akkor, mikor a dohánykiosztás fájdalmas tor-turáit szemléled tisztas távolból és ezért gondo-lok én rád, rátok, rájuk összeszorított kezekkel, mikor kérdelem:

— Ha van dohány, hát akkor miért nincs?...

(g. d.)

Krémer H. férfi- és női ruha-üzlete

Kossuth Lajos-sugárut .

Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás. — Férfi- fiu és leányka-kalapok.

Telefon 773.

Telefon 773.

Sok pénzt

takaríthat meg havonta a világítási számláján, ha a világhírű félwattos OSRAM izzókörtékkel világít. Kizárólag kapható **FONYÓ SOMA** világítási vállalatánál Szegeden. — Telefon 165.